

Pesta 14/26 ianuariu.

Va esi dominec'a. | Redact. : strad'a lui Leopoldu nr. 32.

Nr. 2.

Anulu IX, — 1873.

Pretiu lu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

C a r n e v a l u l u .

I:

Incepe carnavalulu! si 'n salele bogate
Se cercu artisti si musici placeri mai noi s'arate,
In noue veselii!
Oh! ce de grigi acuma la noue toalete!
Ce visuri dulci, frumoase, in junele cochete!
Ce mai de bucurii!

Fetiti'a totu viseza la flori, la-a ei giurlanta,
La gaz'a cea subtire, la rochi'a-i eleganta,
Si la ai ei cercei;
Gandesce la respunsuri, la gratii, la cuvinte:
Si-ride in oglinda de locu ce-si puse 'n minte
Ce-va ce-i place ei.

Corsetulu aci-si pune; si-cerca er rochiti'a,
Pandlic'a care-o prinde, — saraca copiliti'a!
Viéti'a-i e romantiu!
Oh! catu o se mai jocé! Ce bine o se-i via,
Si peru, si rochi, pandlice, buchetu de jasmia,
La solu in contra-dantiu!

Multime de machine prin case de neveste!
Femei si croitorii, abie le prindi de veste,
Candu vinu, candu se stracoru!
Parintii schimba cifre in foile de zestre;
Galantii 'n neastemperu citescu pe sub ferestre
Bilete dulci d'amoru.

Oh! cate case noue si cate case sparte!
Ce visuri si-mai face betrani si juni in parte

In lungulu carnavalu!

Totu ferbe 'n capitala! si lumea si-propune
Unu lanciu de fericire, unu siru de lucruri bune,
De la antaiulu balu!

Voi, cati ve ride sörtea! ganditi ca 'n aste dile
Stau sub pamenturi, oene, prin temniti si ecsile,
Atati nevinovati,
Pe carii pism'a, ur'a si negr'a calomniá
I-au parasitu crudimii, si orb'a tirania
I ia necercetati!

II.

Candu armasarii vostri, cu com'a loru pletosa,
Alergu si scaparu iute p'o ghiatia-alunecosa,
Ca fulgeru, ca nalucu;
Si langa drumulu vostru, oh! tremura in cale
Unu bietu betranu ca iern'a, cu pieptu, picioare góle,
Flamendu si fara sucu;

S'opresce, si-ia caciul'a, spre voi man'a intinde,
Si trist'a lui cautare in ruga se aprinde,
Vediendu ca nu-lu vedeti;
Si tremurandu-i barb'a, spre ceriuri mormaesce,
Candu sani'a din urma de ziduri lu-strivesce;
Voi, treceti si rideti!

Nebuniloru ce sunteti! ve pare ca e gluma
Unu capu strivita de ziduri, unu omu ce se consuma
De fóme si de frigu!

Ve pare că e gluma, candu crunta desperarea
Si-tînta catra ceriuri; — ve rideti voi de starea
Victimeloru ce strigu: *)

III.

Candu o caldura dulce, samururi, catifele,
Sub draperii bogate de stofe, de dantele.

V'adórme p'unu divanu;

Candu mîi lumini ascunse in lampe colorate
Resfrangu si ve 'mmultiesce 'n oglindile-ardicate
De josu pana 'n tavanu;

Si-o copilitia dulce, ridienda, gratiósá,
In reverintie intra usióra si frumósá

Ca si unu angerasiu, —

Si dupa ea unu june maretiu, voiosu si tare,
Cu faci'a viua, plina, cu fruntea 'ntinsa, mare,
Si siedu p'unu scaunasiu;

Candu ve vedeti intr'insii pe voi miniatura,
Si gestu, organu, accente, ori care-a loru trasura

E-a vóstra, — i iubiti!

Si-vede mum'a sociulu, si tat'a ér soci'a;
Si sciti c'aveti mijlóce! ve érta avutí'a
Sè-i faceti fericiti;

Óre ganditi atuncea, cà póte 'n alta casa
Au doi betrani o féta, totu astu-felu de frumósá,
Dar e traita reu;

Si plangu, cà-ci mane póte copil'a o s'apuce
O cale... n'au de hrana; si viéti'a este dulce,
C'asié va Dumnedieu.

Candu cin'a ve ascépta in sal'a de mancare
Si 'n giurulu vostru vase cu flori in mîi culóre

Ve 'mbéta de mirosu;

Candu ochii vi se perde pe mese incarcate
D'argintu, de porcelane, cristale totu sapate,
C'unu víu focu luminos;

Si candu pe més'a vóstra cea plina de legume
Ce globu 'ntregu produce, d'esentie, si de spume,

De vinuri spumegandu,

Vedeti indestularea ce cara, gramadesce,
Si-unu síru de servi in préjma ce-alergu, ve ocolesce
Punendu si ardicandu;

Atunci, atunci ganditu-ati, cà langa cas'a vóstra
Este-o casutia vechia si sparta, mica, prósta;

Ce crivetiulu, luandu

Charti'a din ferestre, unu viscolu o petrece,
Baga in ea zapada; e frigu intr'ins'a, rece,
Cà-ci tóta e in ventu!

*) Ací a taiatu Ceusur'a patru strofe.

Ganditu-ati vre odata c'aci, 'n asta cocióba,
O veduva seraca, bolnava, góla, slaba,

Cu siese copilasi,

Stau in ocolu pe vét'r'a abié cu unu taciune!
Li-i frigu, li-i somnu, li-i fóme si picu de slabi-
tiune,

O multu sunt dragalasi!

Candu unulu dintre dingsii ardic'o manusítia,
Scutiu rosia ca raculu si díce: „Maiculitia,

Te scól', nu mai dormi!

Ni-i frigu si ni e fóme: te scól'! fâ foculu mare!
Dâ-mi pane! Pune més'a! „si ea 'n deliru, tresare!
Nu póte-a-i mai minti.

Se scóla, si-smulge perulu si ese pe zapada,
Si vede cas'a vóstra in veci totu in parada,

In veci in veselí:

Ferestriile 'ndoite ce crapa de lumina;
Si vesel'a-ve umbra ridienda, dulce, lina,
Saltandu in bucuríi...

Curendu! dati in genunchie! Uitati! Oh! piéra
slav'a!

Blastemele s'asvêrla, precum s'asvêrla lav'a
Ce-o vérsa unu vulcanu!

O! tremurati! cà-ci glasu-i in ceriuri e puternicu!
Mai greu de câtu sentinti'a cu care unu nimernicu
Strivesce unu sermanu!

1840.

Cesar Bolliac.

Marti sér'a.

— Novela din viéti'a poporului. —
(Urmare.)

II.

Flórea satului.

Poporulu romanu, poporu poeticu, are
multa inclinatiune pentru satira si umoru.

Acésta inclinatiune naturala i inspira de
multe ori idei de unu adevratu pretiu lite-
rariu, cari adunate la olalta aru formá unu te-
sauru de nalta valóre.

Ingeniulu seu satiricu se ivesce la tóte
ocasiunile, in totu momentulu, încátu nu este
persóna séu situatinne comica, la care elu sè
nu faca o — batjocura.

Astu-felu nu veti gasí nici unu satu ro-
manescu, in care o multime de locuitori sè nu
aiba si unu nume de batjocura, afara de acél'a
mostenitu de la parinti.

Unulu e Holoboca, altulu Sfredelusiú,

Busuiocu, Tintiariu, Piparca, si Domnedieu mai scfe ce?

Inse intre numirile de batjocura se afla candu si candu, ca o raritate mare, si câte unu nume onoratoriu.

Asié erá in Padureni numele „Flórea satului.“

Fiinti'a ce portá acésta porecla, erá o fetisióra frageda ca róua de deminétia, si frumósa ca si-o dñisióra din munti.

Nu se scfe cine o porecli mai antáiu asié; par cá fu nascuta cu acésta numire, cá-ci satenii de candu se scfu o numiau totu astu-felu.

Ma ei nici nu pré sciau numele ei celu adevveratu, incátu déca mergeai in Padureni; si intrebai, cá unde locuiesce Maria Popu? — abié ti-sciau spune doi-trei insi; ér de cumva intrebai de „flórea satului“, si celu de pe urma copilu ti-potea raspunde, cá: colo la capetulu satului.

La capetulu satului curge unu riurelu limpede, pe a carui tiermure erá o casulía cu paretii sei albi. Curtea ierbósa demustrá, cá acolo nu ambla multe carutie. Casulí'a erá acoperita cu trestia; in launtrulu ei simplicitatea emulá cu curaticni'a.

Casulí'a erá proprietatea unei veduve, cunoscuta in Padureni sub numele „Mariuti'a Popii“, de óra-ce tata-seu erá preotu in satu. Muierea veduva, alu careia barbatu fusese invetiatoriu, avea o fetitia, unic'a bucuria a ei: Maria, séu precum i dicea poporulu fórte nimeritu: „flórea satului.“

Novelistii au datina a inzestrá pe eroinele loru cu tóte cerintiele frumsetiei; deci ca sè producu si eu ce-va nou, bucurosu asiu dñce, cá Maria n'a fostu frumósa, inse astu-felu asiu spune unu neadeveru; deci sum silitu a aprobá gustulu juniloru din satu.

Da, Maria erá frumósa. O romancutia néosia, nalta si subtíre, sprintena si usióra, curata si placuta, vesela si suridietória — unu adevveratu idealu poeticu — pitorescu.

Cu tóte aceste inse ea nu erá falósa; ca o féta seraca, dins'a scíá pré bine, cá modesti'a i siede multu mai bine decátu fal'a góla.

Nu erá féta mai serguitória decátu ea in totu satulu, in cátu mamele o recomandau feteloru loru ca modelu de diligintia.

Atâte insusiri placute au miscatu animele multoru juni din satu, si care de care se opin-tea a-i castigá iubirea; dar nici unulu nu se potea laudá cu victoria, afara de Nicolae junele celu mai bogatu, feciorulu judelui.

Junele celu mai bogatu iubiá pe cea mai saraca féta din satu!

Éta ceea ce feteloru din Padureni nu li viniá la socotéla nici decum. Ce felu! ele bogate si frumóse, nu erau in stare a cuceri anim'a lui Nicolae; elu le despretiuesce si vre sè iee de socía o féta saraca, si astu-felu ele sè pérda pe mirele celu mai bogatu?!

In cátu privesce feciorii, ei vediendu, cá Maria iubescce pe Nicolae, se retrasera fara invidia, cu atátu mai virtosu, cá-ci — precum spuseramu — Maria fiindu saraca, ei se mangaiara usioru.

Dar nu asié fetele!

Animele loru erau pline de invidia, intrigele cele mai urite se tieseau in contra Mariei, spre a o nimici, si a-i rapí mirele bogatu.

In aceste escelá mai alesu o féta, Ileana, care erá fórte maniósa, cá n'a potutu farmecá pe Nicolae nici cu frumseti'a nici cu averea sa.

Ileana cu ajutoriulu mamei sale incepù a scorní felurite minciuni despre Maria, cu scopu de a-o face neplacuta lui Petru; inse din nenorocire dinsulu nu le credea...

Erá séra lina, lun'a si stelele reversau lumina melancolica a supra pamentului; totu satulu dormiá in pace, numai canteculu feteloru ce calcau canepa intrerumpeau liniscea adanca.

La usi'a casulíei de la capetulu satului batù unu june, si peste câte-va minute esti la pórtá o fetisióra.

Junele erá Nicolae, fetiti'a Maria.

— Am cugetatu, cá nu vei veni, — incepù fetisióra.

— De ce?

— Pentru cá in satu se vorbescu multe rele despre mine, si am cugetatu cá audindu-le nu vei mai vini la mine.

— Audítu-am si eu multe bârfele, inse am sciutu cá-su minciuni, si nu le-am creditu de felu. Babele scornescu multe, si numai din manía, ca nu-mi trebuiescu fetele loru, ci vreu sè me insoru cu cea mai frumósa din satu.

— Nu vorbí totu de frumsetia, scfi cá nu mi place; frumseti'a e numai darulu lui Domnedieu, care o póte si luá pré curendu. Spunemi mai bine, cá sum féta buna, si me voi simtí multu mai fericita.

— Tu esti frumósa si buna.

— Si fericita cá me iubesci tu.

— Saruta-me dar odata!

— Ce cugeti! ce ar dñce lumea, déca ar scfi, cá ne-amu sarutatu inainte de cununía?!

— Dñca cine ce va vré! Ce ni pasa?!

Si neasceptandu respunsulu fetisiórei, o sarutà.

In acelu minutu se audî in apropiare ce-va sgomotu; tinerii — uitandu-se intr'acolo — vediura esîndu din tufe o figura intunecósa.

Maria tresari si fugi iute in laintru; ér Nicolae se întórse catra casa cu cugete turburate.

In alta dî se vorbiá in satu, cum „flórea salului“ se intalni nóptea cu unu june, si câtu de bine si-petrecù cu elu.

III.

Bab'a Fodoca.

Nu departe de satu erá o casulía, (déca se póte numí asié o coliba cu paretî de trestia si fara ferésta, care neavendu hornu, fumulu esiá pe unde i placea;) in acésta casulía siedea o tígana betraná, cunoscuta in totu pregiurulu sub numele „Bab'a Fodoca.“

Tígan'a betrana nu avea pe nime in lume, nu se scíe fostu-a ea candu-va maritata séu ba? Nimene nu sciá, candu a venitu sè locuiesca in acea resiedintia minunata? Toti ómenii din satu o cunosceau totu de atátu de betrana.

Bab'a Fodoca erá vestita fórte. Ómenii i atribuiiau o putere magica; pentru acea se si temeau de dins'a toti; erá vaiu de acel'a, caruia tígan'a i díse nesce cuvinte amenintiatórie!

Bietele muieri déca vedeau, cà vacele nu sunt laptóse, díceau indata: „Ast'a a facutu-o Fodoca.“

Déca vitele se bolnaviau, déca gainele nu ouau, totu bab'a Fodoca erá de vina, si numai dins'a potea sè li ajute.

Asta inca e càle-vale, dar satenii credeau, cà ea are si facultatea de a midilocí sè fia seceta séu plóia.

Afara de aceste, bab'a Fodoca, intocmai ca tóte tíganele de la sate, profetiá vítoriulu ori si cui, si erá fórte buna spre a midilocí casatoría între cei ce se iubescu, precum si de a face intrige unde se pofteau.

In momentulu candu intrámu la dins'a, e nópte intunecósa; intr'unu anghiu alu chiliei arde o lumina mica; tígan'a dórme, dar nu póte pausá multu, cà-ci cine-va bate la usia.

— Cine-i?

— Eu sum, Ilén'a, lasa-me in laintru!

Tígan'a deschise usi'a, si intrà o féta din satu.

— Ce-ti trebue?

— Am vinitu sè-ti ceru svatu!

— Ên pune aici in palm'a mea unu „husosiu“, apoi indata ti-oiu scí spune tóte; dar pana atuncia nu scíu nimica.

Fét'a i implini dorinti'a; tígan'a prinse apoi man'a fetei si facù pe palm'a acesteia nesce trasuri, murmurandu càte-va cuvinte neintieles, apoi puse ce-va pe jaru si fumandu chili'a, întrebà:

— Acuma spune-mi, ce vrei?

— Eu iubescu pe Nicolae, fetiorulu „bireului“; dar elu iubescu pesarac'a satului. Fâ, nana Fodoca, déca poti, ca Nicolae sè se lase de draguti'a lui, si sè se indragésca de mine.

— Hm! hm! — incepù tígan'a rafinata, — asta nu e asié de usioru; totu-si voiu cercá. Dar ca lucrulu sè iésa bine, trebue sè-mi aduci nesce pui prinsi in diori de diua, si nesce bani de argintu sè potu face têrgu cu draculu.

— Aduceti-oiu, numai fâ!

— Ar fi bine sè insielati pe „flórea satului“ si sè o tramiteti afara la padure in diu'a schimbarii fetiei Domnului.

— Pentru ce?

— Pentru cà in acést'a di „mam'a padurii“ plange picarea frundiilor, si celu ce o aude plangêndu, nebunesce indata. Déca „flórea satului ar merge...“

— Pentru numele lui Dumnedieu ce voiesci? Eu nu vreu asta.

— Bine dici; ar fi pré aspra pedépsa pentru biét'a fetitia.

— Eu nu voiescu, ca ea sè fia nefericita, ci numai, ca Nicolae sè fia barbatulu meu.

— Mai adù-mi inca unu cocosiu negru, apoi voiu cautá altu midilocu.

— Ti-aducu tóte, numai sè-mi ajuti!

— Vina dar la mine marti sér'a, si adù haine albe, cà vomu merge se spariámu „flórea satului.“ Scí drag'a mea, cà nici o femeia nu cutéza a tórce marti sér'a, pentru cà vine Martiolea pe hornu, aducêndu o gramada de fuse; si femei'a ce cutédia a tórce, trebue sè le imple tóte cu tortu inca in nóptea acea, pe deminétia sè-lu si tiese, si sè faca din pandi'a nóua haina Martiolei, cà déca nu póte, móre indata.

(Finea va urmá.)

Iosifu Vulcanu.

Adioulu sperantiei.

Rondunéu'a candu se duce,
Parasindu-si cuibulu dulce,
I sioptesce 'n tonu doiosu:
Unu adio dorerosu.

Si celu sóre majestosu
Sér'a candu privesce josu,
Mai tramite apunendu,
Unu adio spre pamentu.

Astu-felu radi'a 'ncaldítoria
A spéranti-amagitórie
Din sinu-mi cadu a sboratú
Unu adio-mi-a lasatu!

Inse rondunic'a éra
Va veni la primavéra;
Sórele pomposu resare
Velulu noptii candu dispare.

Tóte trecu, si éra vinu,
Dar speranti'a 'n alu meu sinu
Nu mai póte sè revia,
C'a apusu — pentru vecia...

Anastasia Leonescu.

Istorióre de carnevalu.

Norocire prin unu gherocu. Istoriór'a urmatoria s'a intemplantu la Paris in septeman'a trecuta.

Junele X. se infatisia pentru ultim'a óra la fost'a sa amanta, voindu a-si luá remasu bunu de la ea.

— Ah! dta dara te insori! — i dîse ea cu surisu sarcasticu.

— Adeca asiu voi sè me insoru.

— Scíu. Am auditu. Dta vrei sè ici de sócia pe fiic'a unui banchieru bogatu; fét'a te iubesce, dar parintele te afla pré — saracu.

— Asié e!

Abié dîse elu aceste cuvinte, camerier'a anunciá pe dlu Neveu.

Ambii tresarira.

Dlu Neveu erá rivalulu norocosu alu lui X., dinsulu erá deja logoditu cu fiic'a banchierului; dar totu-odata elu erá noulu amantu alu — domnisiórei, la care vini acuma spre a se desparti si elu pentru totu-de-una.

Junele X. se scolá numai decátu, si prin

o usia laterala esi in antisiambra, acolo si-imbracá gheroculu, si se duse, far' a fi vediatu de dlu Neveu.

Ajungéndu pe strada, i plesni prin minte sè mai cetésca odata epistol'a ficeei banchierului, prin care ea i dete de scire otarirea parintelui ei.

Bagá man'a in pusunariu, scóse o epistola, si incepú a cetí.

Dar ce suprinde!

Epistol'a suná astu-felu:

„Iubite amice,

„Adi a sositu la ministeriu o scire din strainetate, care va urcá pretiulu harthieloru de valóre.

„Cumpera dara câtu mai multe de aceste, cà-ci scirea acést'a se va publicá numai mane.

„Alu teu

Armandu.“

X. nu sciea, sè-si esplice cum a ajunsu acésta epistola in pusunariulu lui, dar numai decátu aflá explicatiunea acestei intemplari. — Elu adeca in antisiambra a imbracatu gheroculu dlui Neveu, in locu de alu seu, si in pusunariulu aceluia se aflá si epistol'a cetita acuma.

Dar acésta descoperire i inspirá indata o idea fericita. A nume otari sè abuseze de secretulu acestei scrisori, si sè mérga a cumperá o multíme de hartii de valóre, spre a deveni astu-felu bogatu.

Inse bani nu avea.

Merse dara la unu sensalu, si — asiguratu de unu profitu bunu — acést'a i dedú sum'a ceruta. Elu cumperá harthiele, si a dóu'a di la bursa le vendú cu unu câstigu de dóue sute de mfi de franci.

A trei'a di apoi se presintá de nou la banchierulu, si asigurandu-lu de averea sa, acést'a — la cererea ficeei sale — franse logodn'a cu dlu Neveu, si astu-felu X. ajunsu la portulu fericirii sale.

*
Cum se póte maritá o feta betrana? O juna erá deja in etate de a se maritá, si fiindu cà erá frumósa si bogata aspirantii nu lipsisera. Dara Enrieta erá cam ciudata. Dificila in gustur, i gasea pe unulu pré naltu, pe altulu pré micu' pe acést'a pré slabu, pe celu-altu pré grasu, fara a comptá inca alte atâte resóne totu asié de efemere. Amantii refusati intorceau pe cei ce voiau a pune man'a pe stare. Astu-felu golulu se facú impregiurulu Enrietei.

Mai multi ani trecusera, candu unu

unchiu spiritualu, caruia i se povestise intrista-rea Enrietei, puse in gandu s'o marite.

Aprovisiunatu cu bani, elu si-duse nepót'a la celu altu coltiu alu Franciei, si pe drumu i tienù urmatoriulu discursu:

— Scump'a mea nepóta, tóta artea in acésta lume spre a reusí este, ca sè pui man'a pe ocaziune, candu ea se presinta. Tu din contra ai lasatu sè-ti scape tóte pe câte ai intel-nitu. Asta-i nenorocire, dara ce vrei? Ascultame bine! O féta in vêrst'a ta gasesce anevoie unu barbatu; nu este inse asié si cu o veduva juna. De adi inainte dara tu nu mai esti dom-nisiór'a X*, ei dómn'a O*. Barbatulu teu, care a traitu numai patru luni, in urm'a casatoréi vóstre, erá officiaru, si a muritu, cadiendu du-pa unu calu la o vênatória. Elu nu ti-a lasatu nici unu copilu.

— Dara, unchiule...

— Lasa-me sè facu cum sciu eu, si aide sè cumperàmu darurile ce ti le-a fostu datu barba-tulu teu. Tiene, dómn'a O* éta inelulu de logod-na. Aibi grija de a-ti compune o figura de doliu.

Ajunsi la Marsilia, jun'a veduva fa-cea mare efectu in salónele unde se presintă. O multime de juni se intreceau care mai de care sè-i dobendésca man'a.

Mai multi se declara; unulu din ei fu ac-ceptatu.

In ajunulu contractului, unchiulu luà pe vîitoriulu seu nepotu la o parte.

— Scumpulu meu domnu, — dîse elu, — noi te-amu inelatu.

— Cum, nu sum iubitu?

— O! departe de asta.

— Atunci m'ati amagitu póte in privin-ti'a averii ei?

— Din contra, este inca mai bogata, de câtu cum ti-am spusu.

— Ce este dara?

— Ia, o gluma facuta intr'o di de nebu-nía, nepót'a mea nu e veduva.

— Cum! domnulu O* traiesce inca?

— Nu sciu, dara nepót'a mea este inca fé-ta mare.

La aceste vorbe, ginerele se grabi a pro-está, cà departe de a fi o pedeca la indeplini-rea proiecteloru sale, acésta descoperire escità inca si mai multu dorinti'a lui de a o luá in casatoría.

Insotírea celoru doi juni se facù fara in-tardiare, si ei percurara Italia mai inainte de a se reintorná in orasiulu loru natalu.

*Q*aventura nedeslegata. E vorb'a de o aven-tura intemplata la celu din urma balu alu Ope-rei din Paris la finea carnevalului din an. 1871.

Dinaintea usii principale a fóierului tea-trului, o grupa de tineri, glumiau, rideau si priviau la trecerea masculoru.

Éta cà sosese o perechia: dóue domine negre de ambe secse, imbracate cu multa in-grigire si elegancia.

— Georghe, — dîse dam'a, — sè intràm in logia, te rogu... nu mai potu umblá.

— Éta ce va sè dîca unu picioru mare in-tr'unu pantofu mititelu, — adause unulu din observatorii grupei.

Dam'a atinsa, se intórce, privesce fiesu pe observatoriu si dice cavalerului seu:

— Ai fi creditu, ca dlu Z... sè me apos-trofeze astu-felu? Cu tóte aceste ce-mi pasa? e sciutu, cà aci toti se bucura de dreptulu im-pertinentiei facia de masci. Trebuiá sè nu viu de locu.

A dóu'a di dlu Z... care in acea séra au-dîse tóta plangerea mascei, se aflá la unu col-tiu alu sobei si citea jurnalulu seu, candu ser-vitoriulu i aduse unu pachetu, ce-i sosise atunci.

Dlu Z... lu-deschise si spre marea sa mi-rare, gasi unu papucu de satenu, si inca fórte micu... amu poté dice mititicu... O bucatîca de harthía erá prinsa cu unu acu de acestu pa-pucu. O deschise, si ceti:

— Éta domnule, in ce se aflá eri, intr'unu modu fórte comodu, *marele picioru* pe care l'ai vediutu. Déca unu mitocanu nesuferitu nu m'ar fi sdrobotu cu cism'a sa, n'asiu fi cerutu sè stau in loje. De vei poté descoperí in totu orasiulu unu altu picioru care sè póta urcá si coborí dóue etage in acésta inchisóre de sa-tenu, voiu recunósce, cà am unu picioru uriasiu.

Din diu'a aceea dlu Z... se ocupa cu ac-tivitate a regasí proprietatea papucului.

Reusí-va óre — in carnevalulu acest'a?

*

Istori'a unui anunciu de casatoria. Nu de multu se ceti in jurnalulu de Crefeld (Prusia) unu anunciu de casatoria, datu de unu tineru, care prin acestu modu deja fórte tísitatu si-cautá o consórta cu atâte si atâte virtuti si déca se póte si cu ce-va avere.

Deja in diu'a d'antâiu sosira la espeditiu-nea mentionatei foi patru, mai tardiu inca siepte pana la optu epistole, catra cari erau alaturate si câte-va fotografi.

Amatorulu nostru de casatoria deschide

cu cea mai mare nerabdare epistolele Tereselor, Augustelor, Carolinelor și Henrietelor; chiar și o Almase gasea între ele. Ce descrițiuni, și ce carti de modelu ale junetei femeiesci, iubire, dulceta, virtute, frumsetie și întielegere pentru economía nu se gasi în toate acele scrisori, numai despre bani nu se mentiona unu cuventu.

În fine veni ultim'a epistola la rându. Se anuncia o frumoasa, fara a alaturá portretulu, dara aceta nu face nimicu.

Dcel'a scrie: „Disponu de 500 taleri în numerátore.“

— 500 taleri, hura! aceta suma acopere toate gresielele ortografice. Afara de aceta, o damicela, ce nu-i de aici. Cu aceta am se me insoru! — striga fericitulu gasitoriu și condeiele se punu de 'ndata în miscare.

În fine într'o Dumineca si-dadura rendez-vous la gar'a din Kempen, și ca semnu de recunoscere, barbatulu avea se tfe în mana unu rulu de hartia galbena. Pe candu frumos'a, infocata de iubire, trebuia se fia imbracata cu o manta de plonie violeta, o palaria de paie cu cordea alba, tienendu unu trandafir albu în man'a stanga.

Oh, dorintia afectiunata, dulce sperantia!

Junele nostru si-face celu mai frumosu rulu, mai ca nu mananca de iubire, — eta ca si Duminec'a sosesc.

Dupa ce si-puse palari'a, si-strinse manile asudate în manusi; si acum, oh, sorte urmeza-ti calea!

La ora decisa barbatulu plinu de sperantie se gasi la postulu seu. Anim'a sa se lupta în convulsioni. Privirea sa petrundiatoria strabatea în toate anghiurile garei, mai alesu în partea de unde avea se sosesc fericierea sa.

Ora suna, locomotiv'a siuera, și anim'a fierbea.

Eta ca d'odata se cobora o figura mica cam grasa, imbracata cu mantua de plonie violeta.

Iosifu (astu-felu se numesce amoresatulu nostru), de si figur'a nu-lu pre atragea, si-ia curagiu:

— Buna dimineta, stimabila da... În numele lui Dumnedieu!

Iosifu remane inlemnitu de frica, ruloulu i pica din mana. Fidantiat'a cu cei 500 taleri, la care se gandea, nu era alta de catu propri'a sa sora.

O scena de descoperire cu totul originala, a carea consecintia a fostu, ca Iosifu si asta-di a remasu inca neinsuratu.

Menuntiusiuri istorice.

Marquisulu Franciscu Estampes chiar atunce se infatisia pentru prima-ora inaintea lui Ludovicu XIII, candu acest'a se svatuia cu Richelieu despre lucrurile tierii.

Regele lu-intreba confusu:

— Ce-ce-ce voiesci dle ma-ma-marquis?

La aceta intrebare apoi marquisulu raspunse si mai confusu:

— Ni-ni-nimica, ma-ma-majestate.

Audindu-lu regele, gandi, ca marquisulu vre se-si bata jocu de elu, se mania cumplitu, si apucandu-lu de bratiu, si-chiama gardistii din apropiare.

Richelieu vedindu aceste, grabi iute catre regele, si i duse incetu:

— Majestate, dar nu scfi, ca marquisulu gangavesce de la nascerea sa?! Ierta-i acestu defectu!

Regele, parendu-i reu de iritatiunea sa, imbratisia pe marquisulu, si incepu a vorbi cu elu forte afabilu.

Intr'aceste Richelieu siopti si marquisului se vorbeasca totu cum a inceputu, ca-ci altu-felu regele s'ar mania.

Asie apoi elu fu silitu a totu gangavi.

Candu Ludovicu XIV deveni de totu melancolicu si anim'a sa fu ingreunata de felii-rite grigi si mustrari de cugetu, atunci curtesanii lui cautau se-lu inveselasca cu multe felii de mangaiari de distractiune si de placere.

Între altele au invetiatu pe unu corbu tineru, ca la intrarea regelui în sala se-lu salute cu cuvintele urmatore:

— Buna ziua, sire! Traiesca regele! Eta marele monarcu!

Ludovicu se bucura totu-de-una audindu acestu complimentu alu corbului, si dreptu recompensa i-a pus unu anelu de aur pe gatu cu inscriptiunea urmatoria:

— „Primulu corbu a lui Ludovicu XIV.“

Unu domnitoriu din India (nu ni pasa multu ori care a fostu) capeta în daru o bute de vinu bunu.

Daruitoriulu lu-intreba mai tardu, ca cum i place vinulu?

Domnitoriulu raspunse:

— Vinulu trebuie ca este o fertura din limbe de muier si din anime de leu; ca-ci deca beu din elu, indata mi-se pornesce limb'a ca mora, si m'asiu bate cu ori si cine.

S A L O N U.

Conversare cu cetitóriele.

(A sositu elu, — ce avem noi în rincipiu si în realitate, — totu-de-una balu mascatu, — seriozitatea lumei, — scopurile filantropice, — ce ni lipsesce mai alesu, — foculu de paie, — la ce n'avemu bani, — predica în carnavalul.)

A sositu!

— Cine?

— Elu.

— Cum lu-chiama?

— Carnevalulu.

— Ah! ce desamagire! Am ganditu, că a sositu vr'unu deputatu romanu la dieta.

— Ce mai idea! Că dóra nu póte nime pretinde de la ei, ca în asié timpu de érna sè caletorésca pana la Pesta.

Carnevalulu a sositu. Sè intràmú dara si noi intr'unu balu — celu pucinu în principiu.

Sciti pentru ce în principiu?

Pentru că noi Romanii suntemú pré dedati cu ide'a „în principiu.“

În principiu avem noi unu teatru natiunalu, o academiá romana de drepturi, o ortografiá generala, gimnasiu în mai multe locuri, (a se vedé la Seini, Lugosiu, Siomcuta, precum se proiectase în 1861,) o literaturá desvoltata, o critica sanetósá, o diuaristica seriósá, o preotíme la innaltímea misiunii sale, scóle bine inzestrate, si celelalte, multe de tóte.

Va sè dica, în principiu avem de tóte.

Cu atátu mai pucinu avem inse -- în realitate.

Dar ce ni pasa — si mai alesu acuma?!

Suntemú în carnavalul. Sè mergemu la balu! La care? De siguru la — celu mascatu. Acolo suntemú mai a casa. Au nu suntemú noi în continuu în balu mascatu?

Unu candidatu de deputatu se presinta alegatoriloru sei, si li promite frundia si érbá. Vorbele acestuia nu sunt óre glume de balu mascatu?

Unu tineru voiesce sè se însóre, si si-alege o mirésá bogata, dar elu jóra că nu pentru avere o ie. Nu vorbesce elu — mascatu?

Esti în lipsa, ti-ar trebuí nesce parale; atunci dreptu norocire ti-plesnesce prin minte, că ai unu amicu bogatu; te duci dara la elu, si lu-rogi sè-ti inprumute vr'o doi bani. Elu ti-respondé, că n'are. Nu vorbesce elu — mascatu?

Iei în man'a vr'unu jurnalul sè-lu cetesci, si vedi că jurnalistulu dtale ar voi sè scría ce-va interesantu, dar nu póte, buna óra ca mine, — si-apoi... dar continuati dvóstre.

E bine, balurile mascate în anulu acest'a credu că voru reesi mai bine decâtu celelalte.

Nu numai pentru că ómenii se afla mai familiari în cele mascate, ci mai alesu... fiindu că... de óra ce... nu pré sunt cine sè jóce. Par' că lumea a devenitu mai seriósá.

Nici chiar scopurile filantropice nu pré mai a-tragú publiculu.

Nu e mirare, — mai alesu la noi Romanii, unde cu contribuirile pentru scopuri filantropice s'a facutu atát'a abusu.

Noi amú ajunsu deja acolo, că déca cine-va face vr'unu apelu pentru atare scopu filantropicu, ascultatorii lu-primescu cu surisu sarcasticu.

Si acest'a e unu reu mare.

Fara insotíre noi nu potemu sè facemu nici unu lucru mare; si-apoi déca chiar si ideile filantropice sunt intimpinate cu sarcasmu, cum vomú implini noi nenumeratele celelalte lipse ale nóstre?!

*

Sciti ce ni lipsesce nóue-mai alesu?

Multe de tóte, încátu déca amú voi sè le însiràmú, amú fi siliti sè scriemu o — bibliotecá.

Dar totu-si este o lipsa, care întrece pe tóte celelalte, si care dóra singura nasce pe tóte acele.

Acést'a e lips'a insufletírii natiunale.

Suntemú pré nepasatori de tóte cauzele nóstre, reci si egoisti fatia cu tóte întreprinderile frumóse, pe scurtu nu ne scimú insufletí pentru o idea frumósá.

Nu e acést'a o lipsa mare?

Ce e dreptu, insufletírea singura inca nu produce nici unu lucru mare; dar unde lipsesce insufletírea, de acolo lipsesce de siguru si — activitatea.

Fara insufletíre nu se póte realisá nici chiar o idea mica; ér insufletírea ni intaresce poterile, ea derima stavile uriase, si infintíeza proiecte de cele mai grele.

*

— Dar noi avemú insufletíre, — mi-vorú reflectá unii cu mandría.

Da, avemú, respundu eu, inse insufletírea nóstra se chiama — focu de paie.

Câte si câte idei fure salutate la noi cu entusiasmu, încátu ori cine potea sperá curend'a realisare a loru! Dar minutele entusiasmului trecura, foculu de paie se stinse, si cestiunea remase — balta.

Unic'a obiectiune, ce se póte face, e, că suntemú saraci.

Asié e, suntemú saraci, dar totu-si pentru tóte avemú parale de ajunsu; numai chiar la inaintarea ideiloru de cultura natiunala nu potemu sè — contribuimu.

*

Dar ce vorbescu eu de aceste?

Predica de postulu-mare în carnavalul!

Music'a suna, salele de dantiu se imple de lumea vesela, ilaritate si viociune suridu de pe tóte fetiele.

Haidamu si noi la balu!

Gosifan Vulcanu.

Premiul femeilor române.

În septeman'a trecută am primit de la dōmn'a Ludovica Moldoveanu din Campeni 1 fl.

A daugēndu-se la sum'a publicată în nr. trecut, rezultatul contribuțiilor de pan'acuma e 42 fl.

Pesta 10/22 jan. 1873.

Redacțiunea „Familiei.“

B o m b ó n e.

— Frate, am unu vasu de bere buna. Nu sciu ce sē facu, sē nu mi-o beie servitorii.

— Apoi sciu eu.

— Ce?

— Pune langa bere unu vasu cu vinu de la Tocaiu.

*
O fēta se plangea, cā se apropia de vērst'a de trei-dieci de ani, cu tōte cā erā mai mare.

— Mangană-te, domnisiōra, — i dīse ore cine, — dumnēta pe fie-care dī te îndepartezi de ea.

*
O frumsetie rece.

O fōia din New-York scrie următoriele:

— N'am vediutu nici odata o femeia asiē de rece, precum lady — este, — dīse de curendu aci o frumsetie gelōsa catra alta.

— Sum sigura, cā barbatulu ei de cāte ori o saruta, capeta cāte unu guturaiu.

*
Unu soldatu se prezentā la gar'a Tērgovistei.

— Unu biletu pentru Pitești, — strigā elu; — cāte parale?

— Ce clasa?

— 1869.

M o d ' a.

Ēta sezonulu ilussiuniloru. În aceste cāte-va septemani ele domnescu, nu numai în baluri, dar înca și în animele tineriloru, și în a parintiloru cu — fete mari.

Întru adevēru *illusion*-ulu e o stofa de — illusiune, care se nimicesce iute. Ea se întrebuintēza ca decoratiune numai la hānele de metasa. O haina de metasa rosa, cu slepu frumosu, decorata cu illusion albu, este admirabila.

Pentru haine de balu și acuma se ie tarlatanu, care pentru femeii tinere e fōrte acomodabilu. Din semne potemu deduce, cā în carnevalulu acest'a hainele se voru decorā mai alesu cu flori, dar se întrebuintēza și metas'a și atlasulu.

Tarlatanulu pōte servi și ca decoratiune pentru hainele de metasa, și amestecatu cu decoratiuni de flori — e prē frumosu.

Gasirulu înca se întrebuintēza la rochie de metasa sēu tarlatanu, ca tunica sēu decoratiune.

CE E NOU?

* * * (Daru de mirēsa.) Comitētu comitatulu Pesta a decisu a dā archiducesei Gizella unu daru de mirēsa și a nume pe „clasicii magiari“ în legature fōrte pompōse.

* * * (Diet'a Ungariei.) Camer'a deputatoru Ungariei a începutu la 18 jan. desbaterea generala a supra bugetulu. Dintre deputatii romani, pan'acuma vorbi dlu Sigismundu Borlea.

* * * (O femeia cu două limbi) existe — precum cētimu în foile americane — în Louisville în Nord-America. Acesta dama interesanta, dupa afirmatiunea totu acelor diuarie, a fostu deja de cinci ori veduva, și acuma alu siesele barbatu voiesce s'o conduca la altaru. Trebuie cā e fōrte curajos, — observa totu acele foi cu ironia.

* * * (Nu e minciuna!) S'a întemplat în adevēru, cēea ce avemu sē povestimu acuma. Unde? De siguru la noi, unde se petrecu și mai mari curiositāti, decātu acest'a. Ēta istoria! Unu bietu diregatoriu pensiunatu se duse la finea lunei trecute la cassa spre ași scōte paralele. Acolo înse cassariulu nu voi sē-i plătēsca pensiunea, din cauza cā scrisorile lui nu erau în ordine. „Celipsesce?“ întrebā pensiunariulu. „Atestatulu, care sē adevereze, cā dta traiesci.“ — Pardonu! — reflectā pensiunariulu — atestatulu e alaturatu.“ — „Da, atestatulu despre diu'a de adi; lipsesce înse adevērint'a despre timpulu trecut.“ — „Eu asiē credu, — dīse ēra-si pensiunariulu, — cā dēca traiescu adi, de siguru am traitu și pan'acuma.“ — „Poti avē dreptu, dar directiunea nu pōte sē deie bani — fara atestatu.“ — Si apoi pensiunariulu fu silitu a se rentōrce, spre a-si cautā unu atestatu, cā elu a traitu — pan'atunce.

* * * (Neintielegere.) Unu professoru germanu din Strassburg tramise nu de multu cāte-va instruminte de fisica la unu fabricantu din Paris, spre a le îndreptā, observandu-i, cā va plati pretiulu lucrului prin „Postvorschuss.“ — Peste cāte-va dīle sosi din Paris la Strassburg o epistola, în care respectivulu fabricantu însciintā pe profesorulu, cā elu a facutu reparaturele, înse „Monsieur Postvorschuss, que vous m'avez annoncé“, nu mai vine sē plătēsca. Astu-felu apoi profesorulu fu silitu a plati prin „Madame Postanweisung.“

Carnevalu.

* (Balulu romanescu din Pesta) are sē fia fōrte frumosu. Mār'a balului și acuma va fi dōmn'a Elena Antoniu Mocioni nasc. Somogyi. În pausa, precum aflāmu, cāti-va tineri voru esecutā și în anulu acest'a „Calusiorulu“ și „Batut'a“, cari în anulu trecut facura unu efectu atātu de mare.

* (Balurile romanesci) în carnevalulu acest'a voru fi mai puține, decātu în anii trecuti. Asiē aflāmu din Aradu și Orade, cā acolo tinerimea nōstra nu va arangā estu-timpu balu. La Aradu nu sunt tineri de ajunsu, ēr la Orade din contra damele lipsescu.

* (Sermanulu fracu!) Germanii nemultiamitori au juratu perirea lui. — De candu cu învingērea loru a supra francesiloru, blondinii teutonii și-au propusu a sterge de pe fati'a pamentulu totu ce e francesu, pana chiar și — fraculu. Astu-felu junimea din

Germani'a a decisu, că în balurile din carnavalulu a-cest'a nu va mai portá fracu.

Flamur'a lui Hymen.

☞ (*Dlu Clemente A. Raicu,*) teologu absolutu de Blasiu, s'a cununatu la 23 januariu in Brasiovu, cu domnişór'a Maria Moga, fic'a repausatului si sor'a actualului protopopu din Valcele.

☞ (*Imperatulu chineziloru,*) precum scriseram in nr. trecutú, s'a inoratu. Éta ce a daruitu elu cu asta ocaşione — socrului seu: 200 de galbeni, 10,000 de taele de argintu, 40 de scuturi, 40 de cai, 20 de siele, unu serviciu de thea din auru si altulu din argintu, 2 pocale de argintu si in fine 100 de stufe de metasa. Mam'a miresei, si bab'a ei, asemenea capetara mari daruri.

☞ (*Ospetiulu lui Chalil-pasia,*) actualulu ministru de estérne alu Turciei, s'a tienutu inca in lun'a lui octomvre. Dar datin'a turcésca pretinde, ca mirés'a si dupa maritarea sa se remana câtu-va timpu la parinti. Acuma acost'a a trecutú, si principes'a Nozle si-a ocupatu locul in palatulu ministrului.

Biserica si scóla.

** (*Diu'a St. Ioanu Botezatoriulu*) s'a serbatu si in anulu acest'a, ca totu-de-una, cu mare pompa de catra comunitatea bisericeşca romano-greca din Pesta. Sunetele tréscuriloru de pe malulu Dunarei, music'a militaria si militi'a asistentá, au contribuitu multu la innaltierea serbatorii, si a adunatu unu publicu numerosu si dintre straini. La departare band'a militaria a executatu „Resunetulu“ lui Andreiu Muresianu.

☉ (*Trei scaune episcopesci*) se afla acuma vacante in Romania, si a nume: Romanu, Argesiu si Romniculu Valcei. Alegerile se voru face in anulu acest'a.

☞ (*Scóla Cazacovicu in Macedoni'a.*) Unu mare patriotu romanu, repausatulu Cazacovicu a lasatu inca mai de multu averea sa pentru crearea unei scóle romane in Macedonia. Din vinitulu acestei averi s'a si deschisu o scóla romana inca d'unu anu, in comun'a Gopesci, care a facutu mare progresu in respandirea limbii romane in acestu timpu scurtu.

☒ (*Romania in 1871*) a avutu 407 scóle poporale de rángulu primu, 1743 de rángulu alu doilea, cu 2093 docinti, 51, 604 copii cercetatori de scóla, 48 invetiatoresc si 3800 copile; 120 scóle primare orasiane pentru copii si copile, cu 391 docinti si 243 invetiatoresc, cercetate de 19,631 baieti si 7613 fete; 3 scóle centrale pentru copile si 3 internate, totu pentru copile, cu 25 profesori, 16 profesorese si 450 eleve, dintre aceste 189 stipendiste; 2 scóle comerciale, cu 17 prof. si 187 elevi; 2 scóle industriale, cu 4 prof. si 49 elevi; 1 scóla centrala pentru copii in Bolgradu, cu 15 prof. si 175 elevi; 15 gimnasie, cu 86 prof. si 479 elevi; 6 licee (gimn. super.) cu 92 prof. si 1487 elevi, dintre cari 268 stipendisti; 8 seminarie, cu 91 prof. si 1563 elevi, din ei 699 stipendisti; 1 institutu veterinariu si farmaceutu, cu 11 prof. si 125 ascultatori, din ei 65 stipendisti; 2 facultáti jurid. (in Bucuresci si Iasi), cu 17 prof. si 210 ascultatori; 2 facultáti filos., cu 12 prof. si 62 el.; 2 facultati de literaturá cu 15 prof. si 55 el., din aceia 18, din acestia 26 cu

stipendie; 1 facultate medic., cu 10 prof. si 160 elevi, din ei 6 stipendiatu; 2 academii de bele arti, cu 11 prof. si 50 el., din ei 6 stip. 2 conservatórie cu 16 prof. 181 el. si 62 eleve; 2 academii milit. cu 15 prof. si 150 el. Afara de acea Romania mai sustiene 6 scóle in Macedonia si Epiru pentru Macedo-Romani seu Cutio-Vlachi, cu 18 docinti si 400 scolari, 1 scóla in Silistra, si in fine 30 de stipendisti in institutulu macedo-romanu.

Literatura.

** (*Dlu Cesar Bolliac*) a datu poesile sale tóte se se tiparésca in „Trompet'a Carpatiloru.“ Redactiunea a grupatu aceste poesii in umanitarie, natiunale, amoróse si balade, si astu-felu a inceputu a publicá umanitariile, dintre cari reproducemu si noi un'a in fruntea nr. presinte. Colectiunea tiparita acum in „Trompeta“ va fi cea mai completa colectiune de poesii, tiparite si inedite, ale dlui Bolliac.

** (*Din „Archivulu“ dlui Cipariu*) a aparutu nr. celu de pe urma pe anulu trecutú. Aflámu cu bucuria, că acésta întreprindere de mare importantia se va continuá si in anulu viitoriu. Pretiulu pe unu anu 5 fl.

☉ (*Fóia noua la Blasiu.*) Anulu nou a produsu si dincóce de Carpati o fóia noua romanésca. Acésta se chiama „Economulu“, si va aparé la Blasiu de dóue ori la luna, promitiendu a se ocupá de toti ramii de economia, industria si comerciu. Pretiulu pe unu anu 4 fl. Salutámu cu bucuria acésta întreprindere, si i dorim prosperare!

☉ (*„Vitoriulu“*) se numescu unu nou diariu politicu si literariu, care a aparutu de curendu la Bucuresci sub redactiunea dlui F. Badescu.

☉ (*Dlu Th. A. Paschides,*) directorulu institutulu elinu din Bucuresci, a scosu de sub tipariu unu „Manualu epistolariu de posunariu“ seu colectiune de scrisori de complimente, de afaceri, contiendu asemenea câte-va cantece pentru junimea de ambe secse. — Pretiulu 1 francu.

☉ (*Diuariulu francesu „Alianti'a“ latino-slava,*) fondatu de dlu Grigoriu Baleanu, si care aparú de dóue ori pe septemana, apare acuma in forma de revista lunaria, care contine multe materii interesante, dintre cari amintimu biografi'a lui Síncai de dlu A. Tr. Laurianu.

☉ (*Pentru medici.*) A esítu de sub presa „Anatomi'a mirosopica“ seu „Anatomi'a generala“ de C. N. Chabudianu, doctoru in medicina. Partea I. Elementologia, cu 31 figur. silografiale. Recomandámu acésta lucrare atátu de folositoria pentru studinti din licee si din facultátile de sciintie.

☉ (*A esítu de sub presa*) si se afla de vendiare la librariile Iónide si Socec, la Bucuresci, cu pretiulu de 1 leu si 50 bani, „Aritmetica elementara“ pentru usulu scóloru de ambele-secse de d. N. Crapellianu, profesoru la gimnasiulu si scól'a normala din Ploiesci. Acésta opera e premiata de „societatea pentru invetiatura poporului romanu“, sectiunea districtului Prahova.

☉ (*„Column'a lui Traianu.“*) Nr. 1 de la 1 januariu contine urmatóriele materii: „Dorulu catainei“, Nunt'a Calitiei“, balade poporale, comunicate de P. Olténu; „Natur'a física a Munteniei“, dupa Ovidiu, de B. P. Hasdeu; „Scriitorii perduti despre Dacia“,

de A. Papadopolu-Callimachu; „Regimulu alimenteru alu soldatului“, de dr. Z. Petrescu; „Teatrulu bucurescénu“ in 1872, de Radu Mante; „Poesia“ de T. Sierbanescu; „Prospectulu monumentului lui He-liade“, de A. Odobescu. Câte-va portrete din secululu XVII, de X.

T e a t r u.

= (*Alesandru Dumas*) a inavutitu repertoriulu teatreloru francese cu o piesa noua. Acést'a e „La femme de Claude“ (Soci'a lui Claudius,) drama in patru acte, si reprezentata pentru prima-óra la 17 jan. in teatrulu Gymnase la Paris. Pies'a a facutu efectu mare. Deja trei septemani inainte de represintatiune nu se mai capatau bilete.

* * (*In pies'a noua a lui Dumas,*) despre care vorbiramu mai susu, figuréza si o israelita, numita Rebeca. Acésta face o alusiune misterioasa la reinfiintarea regatului jidovescu in Palestin'a. La prim'a represintatiune publica in teatru, unu banchieru jidovu s'a grabitu a merge la autorulu, carele se aflá intre culisse, spre a-i face acestuia nesce observatiuni. Dumas lu-zari, si i dise: „Esti multiamitu cu ide'a mea?“ — „Da, respunse banchierulu, dar déca se va reinfiintiá acelu regatu jidoveseu in Palestina, te rogu mijlocesce, ca eu sè fiu tramisu ca ambasadoru aice la Paris, unde me afu atâtu de bine.“

M u s c a.

× (*Celebritati musicale in Pesta.*) Se anuncia, cá renumitul Richard Wagner va veni acusi la Pesta. Afara de elu mai au sè sosésca Hellmesberger si Rubinstein.

× (*La Taborszky si Parsch*) in Pesta au aparatu: „Aufforderung zum Tanze“, rondo brillant de C. M. Weber, — si „Die Eolsharfe“, piesa de salonu de Sidney Smith.

P i c t u r a.

* (*Espositiunea societati amiciloru de bele-arti in Romania*) s'a deschisu la Bucuresci dominec'a la 12 jan. c. n. in presinti'a Domnitoriului si a Dómnei, cari — precum scrie „Trompet'a“ — au fostu primiti in capulu scării de catra comitetulu societati. In sala cea mare presedintele comitetului a rostitu unu scurtu cuventu, si dlu Stancescu, membrulu comitetului, a cititu reportulu seu catra comitetu. Domnitoriulu a incuragiatu intreprinderea cu cele mai vii espressiuni, si Dómn'a a maturisitu asemenea satisfactiunea sa pentru reesit'a acestei intreprinderi. Artistii romani cari au espusu, sunt: Aman, Gregorescu, Tatarescu, Stephanescu, care a debutatu fórte bine, — toti acestia in tablouri cu oleiu; Stancescu cu crayonulu si pasteluri, intre cari se distinge admirabilu unu portretu alu dómnei Béclard; si in fine Szattmáry, care, in aquarelle, a ilustratu Romania, mai multu de cátu toti pictorii romani si aflatori in Romania, in situatiuni, scene, costume si tipuri.

Societati si institute.

× (*Trei premii*) mai publica delegatiunea societati academice. Unulu e premiulu Alesandru Odobescu pentru cea mai buna lucrare istorica a supra

originei Daciloru; terminulu e 15 juliu 1873, — premiulu 1000 lei. Alu doile: 600 lei pentru cea mai buna studiere si descriere a regiunii agricole a unui judetiu din Romania, — 600 lei pentru flor'a unui judetiu, — terminulu 15 jul. 1873. Alu treile: istori'a petrecerii Romaniloru in Dacia lui Traianu, de la Aurelianu, pana la 1300. Terminulu 15 jul. 1875, premiulu 3000 lei.

⚡ (*Ateneulu Romanu*) din Bucuresci s'a deschisu la 28 noemvre. Éta acuma programulu conferintieloru pe anulu 1872—73: — 30 noemvre, C. Bolliac: Archeologi'a Daciei; 3 decemvre, Protopopescu: Notiuni generale a supra economiei politice; 5 decemvre, Ionu Brateanu: Romania in fati'a miscării economice europene; 7 decemvre, D. Borsiu: Amorul patriei; 10 decemvre, D. Protopopescu: Teori'a generala a creditului; 12 decemvre, T. L. Majorescu: Cestiuni filosofice; 14 decemvre, P. Buescu: Creditulu financiaru; 17 decemvre, U. Marsillac: Lucsulu; 19 decemvre, G. Danielanu: Infuinti'a poesiei a supra animei; 21 decemvre, Gr. Vulturescu: Poporatiunile in reporturile sale cu producerea avutiei; 4 ianuariu, C. Poliso: Infuinti'a femeii a supra educatiunii; 7 ianuariu, C. Bolliac: Studii a supra numismatice; 11 ianuariu, Iacobu Lahovari: Fenomenele atmosferice; 14 ianuariu, C. Stancescu: Michel-Angelo Bunoaroti. Infuinti'a geniului seu a supra artiloru; 18 ianuariu, Gr. Bengescu: Infuinti'a cartiloru a supra educatiunii si vietii omului; 21 ianuariu, M. Cornea: Patriotismulu in diversele sale manifestatiuni; 25 ianuariu, U. Marsillac: Transformarea studiiloru istorice in urm'a descopeririloru facute in Egiptu si Asiria; 28 ianuariu, B. P. Hasdeu: Despre limba; 1 fauru: Em Cretulescu: Studii a supra situatiunii Franciei; 4 fauru, Dr. G. Schina: Conditieuna femeii inaintea legii; 8 fauru, D. Anánescu: Lupt'a pentru esistintia; 11 fauru, G. Sionu: Suvenire despre poetulu Conachi; 15 fauru, G. Ventura: A supra musiciei nationale; 18 fauru, D. Davila: Studii chimice a supra apeloru minerale din tíera; 22 fauru, Ales. Odobescu: Studii archeologice a supra artii in Romania; 25 fauru, A. Roques: Rolulu Franciei in lume; 1 martiu, C. Troteanu: Invetiamentulu si scólele profesionale; 4 martiu, Cornea: Femei'a cum este si cum trebuie sè fia; 8 martiu, V. A. Urechia: Literatur'a ce de cátu-va timpu se respandesce prin calindare; 11 martiu, U. Marsillac: Infuinti'a literaturiei a supra Societati; 15 martiu, Gr. Bengescu: Femeile in comediele lui Molière; 18 martiu, C. Eraclide: Vieti'a, operile si geniulu lui lord Byron; 22 martiu, continuare; 25 martiu, C. Esarcu: Artile sub Perisles. Pericles omu de statu si artistu. Conferintiele ce se voru mai adauge, se voru anuncia mai tardiu.

* * (*Dlu V. Alesandri*) a tienutu o conferintia la „Ateneulu Romanu“ din Bucuresci, in presinti'a unui publicu frumosu, intre care se aflau cele mai elegante dame ale capitalei romane. Cu asta ocaziune poetulu a cetitu poemulu seu „Dumbrav'a Rosia“, ér la fine a mai adausu si o legenda, ce vomu publicá-o si noi in nr. viitoriu.

T r i b u n a l e.

△ (*Unu procesu originalu.*) Dílele trecute aparura dinaintea unui judecatoriu de pace din Paris unu perucheru si unu coafeuru. Perucherulu acusá pe veci-

nulu seu coafeuru, că-i alunga cumperatorii, si că ride de tabl'a ce are espusa afara la usi'a magazinului. Perucherulu de mai multu timpu si-vapsise o tabla frumósa, pe care se vedea Abesalon cum remane spendiuratu cu perulu de crac'a unui arbore; sub acestu cadru se citiá urmátóriele cuvinte: „Ací se vede Abesalon spendiuratu de perulu seu. — Elu ar fi evitatu acésta nenorocire, déca ar fi purtatu o peruca.“ Perucherulu se tanguiá, că junele coafeuru l'a atacatu in privinti'a acestei table, că si elu a espusu una afara, care represinta unu barbatu in apa aprópe d'a se inecá; si unu altu barbatu, fórte omenosu, se încérca s'e scape pe nenorocitu, apucându-lu de peru; dar acelu barbatu din apa pórtá o peruca, cu care salvatoriuulu remane in mana, ér nenorocituulu se cufunda. De desubtu se citește apoi: „Ar fi scapatu de acésta nenorocire, déca n'ar fi purtatu o peruca.“ Publiculu presinte, care erá numerosu, erupse intr'unu risetu tare, ce durá multu timpu, dar judecatoriuulu de pace nu gasi nici o ofensa pentru perucheru si achitá pe acusatulu.

Pentru economie.

Pete invecchite de untu de lemnu se potu scóte de pe sticle séu lemnu si alte asemenea objecte, ungéndu culórea cu sapunu ungatoru si lasand'o astu-felu 24 óre. Dupa 24 de óre se spéla b'nisioru acelu sapunu cu unu burete muiatu in apa calda, dupa care operatiune petele voru desparé cu totulu.

Pete de putreditiune se scotu din albituri muindu obiectulu in apa séu in *Eau de Javelle* subtiata; inse cauta s'e se ia curendu din acea apa, si dupa aceea s'e se spele indata cu apa curata si mólo.

Lucrurile economice in Ianuarin.

(Din „Economulu.“)

In giurulu casei. In dílele mai reci se imblatesce. Cartofii si napii se visitéza, alegéndu-se, cei putredi. Bucatele se ventura (mesteca) in granaria, ca s'e nu se strice.

In staulu. Staululu s'e fia caldurosu, sub vite s'e se aterne din abundantia. Pe la amédi se aeriséza, pana candu vitele ambla prin ocolu. Ap'a de adaptu s'e nu fia rece. Candu e frigu mare, s'e nu se ranésca desu. Vitele s'e se curatie cu diligintia si nutrésca regulatu.

In gradin'a de pomi si legumi. Se frangu surcoi de nobilitatu, in díle nu pré reci, si se pastréza in celariu cu capetele din diosu in arena pucinu umeda. — Pomii se curatie de omide si se taia ramii uscati. Se pregatescu pari pentru pomii tineri si legaturi de paia impletite, — că nuielele de salca nu sunt bune. Se tundu gardurile víi. Se facu straturi calde (Mistbeet.)

Pe campu si fenatia. Candu nu e inghiatiatu pamentulu, se continua aratulu sub gráu de primavéra si cucuruzu, déca nu s'a finitu in tómná. Ap'a de néua se conduce de pe semenaturele de tómná. Se stirpescu tufsiurele si spinii din fénatia.

In víia. Se cara putreditiune si se pregatescu pari.

In stupina. Stupii s'e fia in linisce si se apera de frigu.

In padure. Se taia lemne de edificatu si de focu. Se venéza iepuri si vulpi, pe cum si alte animale rapitórie.

Suvenirea mortiloru.

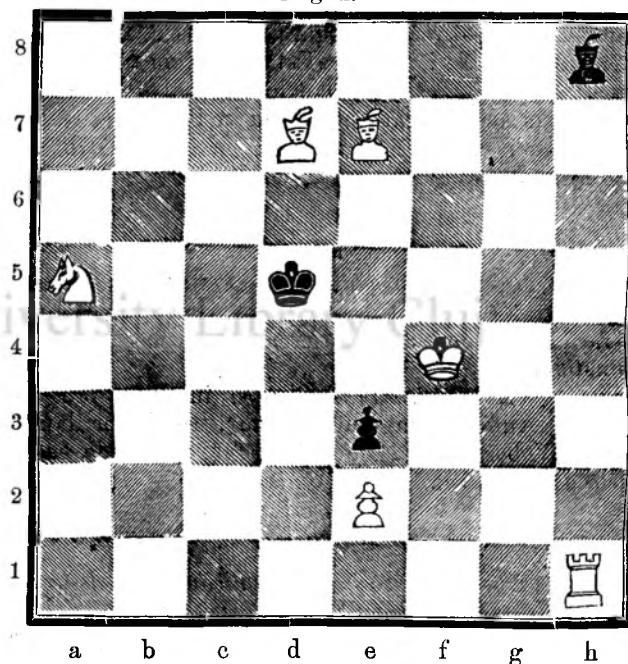
† (*Andrieu Bugarinu*) parocu romanu in Cebza, comit. Torontalu, in Banatu, a repausatu la 20 decembrie, in etate de 49 ani.

† (*Mórtea lui Napoleonu*) fu intimpinata in fe-liurite moduri de catra pres'a lunei intrégi. Cei de-oblegati lui adeca au scrisu frumosu despre elu; dar contrariu lui (din Francia) mersera pana d'a anunciá, că „bandituulu“ nu mai este. Diuariele din Bucuresci intimpinara cu necrológe respectuóse mórtea barbatulu, care a facutu atátu de multu pentru Romani'a.

Problema de siacu.

De Ionu Lazarescu.

Negru.

Albu.

Albulu incepe si la a trei'a trasura díce matt.

Post'a Redactiunii.

Rosia-de-munte. Amu cetitu cu placere epistola plina de umoru, aflandu din ea, ca veteranulu nostru erou din 1848 — in butulu afirmatiuniloru unor diuare — se afla in deplina sanetate, si póte cantá cu poetulu latinu: „Beatus ille homo, qui habitat in suo domo, sedet penes fornacem, et habet cum uxore pacom.“ Intru multi ani! (Dar banii n'au sositu.)